

TVIRTINU

VU TF dekanas

doc. dr. Haroldas Šinkūnas

Viešosios teisės katedros vedėjas

prof. dr. Bronius Sudavičius

**VILNIAUS UNIVERSITETAS
TEISĖS FAKULTETAS
VIEŠOSIOS TEISĖS KATEDRA
TEISĖS ISTORIJOS MOKSLO CENTRAS**

**2022 m. veiklos
ATASKAITA**

(Teisės istorijos mokslo centro 2023 m. vasario 13 d. posėdžio protokolo Priedas Nr. 1)

Teisės istorijos mokslo centras įsteigtas 2009 m. spalio 30 d. VU TF Tarybos nutarimu; iki 2016 m. rugsėjo 1 d. vadintas Teisės istorijos institutu.

Misija: tirti istorinių Lietuvos viešosios teisės institutų genezę ir raidą, atskleisti jų formavimosi ir vystymosi dėsnius, identifikuoti jų bendrus (būdingus Vakarų teisės tradicijai) ir unikalius (būdingus Lietuvos teisės tradicijai) požymius, nustatinėti jų sąsajas su aktualia Lietuvos Respublikos teise ir teikti visuomenei vientisą integruotą XIII–XX a. Lietuvos viešosios teisės istorijos viziją.

Mokslo centro vadovas: prof. dr. (HP) Jevgenij Machovenko.

Mokslo centro nariai: doc. dr. Vaidotas A. Vaičaitis, dr. Dovilė Valančienė, dr. Lina Griškevič, dokt. Tadas Lukošius.

Mokslo centro 2020–2022 m. tyrimų tema „Lietuvos Steigiamojo Seimo šimtmetis: Lietuvos konstitucinės ir viešosios teisės retrospektyva ir perspektyva“, akronimas LSSŠRP;
TF Viešosios teisės katedros 2022–2024 m. MTEP programa „Demokratijos, teisinės valstybės ir žmogaus teisių užtikrinimo problemos šiuolaikinių technologijų, darnaus vystymosi ir geopolitinių-teisinių iššūkių kontekste“;
TF 2022–2024 m. MTEP programa „Krizių ir darnaus vystymosi bei skaitmeninių technologijų iššūkiai teisei sistemai“.

Mokslo centro produkcija ir atlikti darbai:

Knygos:

1. VAIČAITIS, V. A. Lithuania. In *International encyclopaedia for constitutional law*. Editors: André Alen, David Haljan. Alphen aan den Rijn: Wolters Kluwer, 2022. ISBN 9789065449443, p. 1–115;

Straipsniai (mokslo, profesiniuose ir informaciniuose leidiniuose):

1. MACHOVENKO, J. Teisinių papročių taikymas Lietuvoje 1918–1919 m. *Teisė*, 2022, t. 123, pp. 38–49. ISSN 1392-1274 eISSN 2424-6050, DOI: <https://doi.org/10.15388/Teise.2022.123.3>;
2. MACHOVENKO, J.; VALANČIENĖ, D. Valstybės politinis režimas pagal 1918–1919 m. Lietuvos konstitucinius aktus. *Teisė*, 2022, t. 122, p. 94–103. ISSN 1392-1274 eISSN 2424-6050, DOI: <https://doi.org/10.15388/Teise.2022.122.7>;
3. MACHOVENKO, J. „... Mūsų visų likimas priklauso vien tik nuo tautos konstitucijos įvedimo ir išstobulinimo ...“: Gegužės trečiosios Konstitucija kaip testamentas ateities kartoms. Iš *Конституція – основа розвитку держави і суспільства. До 25-річчя Конституції України*. Зб. наук. праць. Матеріали XII міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 24 червня 2021 року). Київ: Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2021. = *Constitution as a Basis of State and Social Development. For the 25th Anniversary of the Constitution of Ukraine*. Collection of Academic Works. Materials of the XII International Juridical Conference (Kyiv, June 24, 2021). Kyiv: Koretskyi Institute of State and Law of the NAS of Ukraine, 2021, p. 23–30. ISBN 978-966-02-9878-1 (realiai išėjo 2022 m., į 2021 m. ataskaitą nebuvo įtrauktas);
4. MACHOVENKO, J. Teisės istorijos ir teisės teorijos susilieјimo perspektyva: Vilniaus universiteto Teisės fakulteto patirtis. Iš *Організація юридичної науки та освіти в Україні й світі: історичний досвід, сучасний стан та майбутні перспективи*. Зб. наук. праць. Матеріали XI міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 22 грудня 2020 року). До 85-ліття від дня народження та 55-ліття від початку наукової діяльності академіка НАН України Ю. С. Шемшученка. Київ: Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2021. = *Organization of Legal Research & Education in Ukraine and Worldwide: Historical Outline, Current State and Future Prospects*. Collection of Academic Works. Materials of the XI International Juridical Conference (Kyiv, December 22, 2020). For the 85th Anniversary and 55 years from the Beginning of the Research Activity of Academician of the NAS of Ukraine Yu. S. Shemshuchenko. Kyiv: Koretskyi Institute of State and Law of the NAS of Ukraine, 2021, p. 36–41. ISBN 978-966-02-9739-5 (realiai išėjo 2022 m., į 2021 m. ataskaitą nebuvo įtrauktas);
5. VALANČIENĖ, D.; MACHOVENKO, J. Vilniaus universiteto Teisės fakulteto mokslininkai įgyvendina projektą „1566 metų Antrojo Lietuvos Statuto vertimas į lietuvių kalbą“. Iš *Teisė.Pro: Teisės naujienų portalas*. 2022-12-20 <https://www.teise.pro/index.php/2022/12/20/vilniaus-universiteto-teises-fakulteto-mokslininkai-igyvendina-projekta-1566-metu-antrojo-lietuvos-statuto-vertimas-i-lietuviu-kalba/>
6. VAIČAITIS, V. A. Bažnyčių bei kitų religinių organizacijų teisinė būklė pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją = Legal status of churches and other religious organisations according to the 1992 Lithuanian Constitution. *Logos*, 2022, t. 110, p. 95–105. DOI:10.24101/logos. 2022.10;
7. VAIČAITIS, V. A. Apie teismų nepriklausomumą Teismų dienos proga. Iš *Teisė.Pro: Teisės naujienų portalas*. 2022-12-21. <https://www.teise.pro/index.php/2022/12/21/v-a-vaicaitis-apie-teismui-praejusios-teismu-dienos-proga/>;
8. VAIČAITIS, V. A. 1922 m. Lietuvos Valstybės Konstitucijos Šimtmetis. Iš *Teisė.Pro: Teisės naujienų portalas*. 2022-08-01. <https://www.teise.pro/index.php/2022/08/01/v-a-vaicaitis-1922-m-lietuvos-valstybes-konstitucijos-simtmetis/>;
9. VAIČAITIS, V. A. Dėl buvusio Konstitucinio Teismo teisėjo paskyrimo į Aukščiausiojo Teismo teisėjus procedūros. Iš *Teisė.Pro: Teisės naujienų portalas*. 2022-05-19.

<https://www.teise.pro/index.php/2022/05/19/v-a-vaicaitis-del-buvusio-konstitucinio-teismo-teisejo-paskyrimo-i-auksciausiojo-teismo-teisejus-proceduros/>;

10. VAIČAITIS, V. A. Ekstremalioji situacija ir teisminė valdžia. Iš *Teisė.Pro*: Teisės naujienų portalas. 2022-05-02. <https://www.teise.pro/index.php/2022/05/02/v-a-vaicaitis-ekstremalioji-situacija-ir-teismine-valdzia/>;
11. VAIČAITIS, V. A. J. Trudeau sprendimas panaudoti nepaprastą padėtį prieštarauja Kanados Konstitucijai? Iš *Teisė.Pro*: Teisės naujienų portalas. 2022-02-21. <https://www.teise.pro/index.php/2022/02/21/v-a-vaicaitis-j-trudeau-sprendimas-panaudoti-nepaprastaja-padeti-priestarauja-kanados-konstitucijai/>;
12. LUKOŠIUS, T. Romėnų teisės šaltinių vieta ikiklasikinės kanonų teisės (*ius antiquum*) raidoje. *Teisė*, 2022, t. 123, pp. 98–114. ISSN 1392-1274 eISSN 2424-6050, DOI: <https://doi.org/10.15388/Teise.2022.123.7>;

Pranešimai tarptautinėse ir nacionalinėse mokslo konferencijose:

13. –;

Recenzijos, vertinimai, atsiliepimai ir ekspertinės išvados dėl mokslo produkcijos:

14. MACHOVENKO, J. 8 (aštuonios) periodiniame leidinyje „VU mokslo darbai. TEISĖ ISSN 2424-6050 (Online) ISSN 1392-1274 (Print)“ publikuoti pateiktų straipsnių recenzijos;
15. GRIŠKEVIČ, L. 1 (viena) periodiniame leidinyje „VU mokslo darbai. TEISĖ ISSN 2424-6050 (Online) ISSN 1392-1274 (Print)“ publikuoti pateikto straipsnio recenzija;
16. VALANČIENĖ, D. 2 (dvi) periodiniame leidinyje „VU mokslo darbai. TEISĖ ISSN 2424-6050 (Online) ISSN 1392-1274 (Print)“ publikuoti pateiktų straipsnių recenzijos;

Daktaro disertacijos ir mokslininkų rengimas:

17. MACHOVENKO, J. Justino Bagdžiaus, sėkmingai apgynusio daktaro disertaciją „Atleidimas nuo baudžiamosios atsakomybės pagal laidavimą“ (Socialiniai mokslai, teisė (S001). Vilnius: VU TF, 2022 m. gruodžio 15 d.), disertacijos gynimo tarybos narys;
18. MACHOVENKO, J. Tado Valančiaus, sėkmingai apgynusio daktaro disertaciją „Bendrosios kompetencijos teismų sprendimų instancinė kontrolės sistema Lietuvoje 1918–2003 m. (Socialiniai mokslai, teisė (S001). Vilnius: MRU, 2022 m. birželio 29 d.), disertacijos gynimo tarybos narys;
19. MACHOVENKO, J. Justino Bagdžiaus disertacijos rankraščio „Atleidimas nuo baudžiamosios atsakomybės pagal laidavimą“ recenzija, atlikta VU TF Doktorantūros komiteto pavedimu;
20. MACHOVENKO, J. VU TF Doktorantūros komiteto narys;
21. VAIČAITIS, V. A. Gabrielės Taminskaitės disertacijos rankraščio „Solidarumo principas ir jo veikimas gerovės valstybių teisinėse sistemose. Prancūzijos ir Lietuvos pavyzdžiai“ recenzija, atlikta VU TF Doktorantūros komiteto pavedimu;
22. VAIČAITIS, V. A. VU TF Doktorantūros komiteto narys;

Mokslo žurnalų, rinkinių ir leidinių rengimas ir redagavimas:

23. MACHOVENKO, J. Periodinio leidinio „VU mokslo darbai. TEISĖ ISSN 2424-6050 (Online) ISSN 1392-1274 (Print)“ redaktorių kolegijos atsakomasis sekretorius: <<https://www.zurnalai.vu.lt/teise/about/editorialTeam>>;
24. MACHOVENKO, J. Periodinio leidinio (mokslo žurnalo) „Studia z dziejów Państwa i prawa polskiego (ISSN: 1733-0335)“ redaktorių kolegijos narys: <<https://szd.ka.edu.pl/>>;
25. MACHOVENKO, J. Recenzuojamo mokslinio žurnalo "Конституційно-правові академічні студії = Constitutional and Legal Academic Studies" ISSN 2663-5399 (Print) ISSN 2663-5402 (Online) redaktorių kolegijos narys <<http://konstlegalstudies.com.ua/en/editorial-board>>;

26. VAIČAITIS, V. A. Užsienio teisės žurnalo "The journal of University of Latvia. Law" mokslinis ekspertas (recenzijoms *peer review*);

Mokslo konferencijų ir projektų rengimas ir vykdymas, stažuotės ir mokymai:

27. MACHOVENKO, J. 2022 m. sėkmingai vykdė (drauge su prof. dr. T. Davuliu ir prof. habil. dr. G. Švedu) Lietuvos mokslo tarybos finansuojamą mokslo projektą „Vilniaus universiteto mokslo darbų žurnalo „Teisė“ leidyba“, akronimas ŽURNALASTEISĖ. Valstybinės lituanisnių tyrimų ir sklaidos 2016–2024 metų programos X kvietimo sklaidos projektui vykdyti – IV konkursas; III uždavinys. Leisti lituanistinius darbus (įskaitant ir elektroninę leidybą); uždavinio priemonė: 3.2. Leisti periodinius lituanistinius mokslo žurnalus; paraiškos registracijos data 2021-10-06, registracijos Nr. P-LIP-22-48; finansavimas paskirtas LMT pirmininko įsakymu 2022-01-05 Nr V-3; projekto biudžetas 51 106 Eur; trukmė 2022 m. balandžio 1 d. – 2024 m. gruodžio 31 d.; pareigos projekte – vykdytojas, vyriausiasis mokslo darbuotojas.
28. MACHOVENKO, J.; VAIČAITIS, V. A.; VALANČIENĖ, D. 2022 m. sėkmingai vykdė mokslinį tyrimą „1566 metų Antrojo Lietuvos Statuto vertimas į lietuvių kalbą“, kuriam gauta VU Teisės fakulteto vidinė dotacija. Pareigos projekte: MACHOVENKO, J. – vadovas; VAIČAITIS, V. A. – vykdytojas; VALANČIENĖ, D. – vykdytoja. Projekto vykdymo tarpinė 2022 m. ataskaita patvirtinta VU TF Vidinių dotacijų komisijos (2023-01-31 posėdžio protokolas);
29. VAIČAITIS, V. A. Interaktyvaus Kovo 11-tosios minėjimo renginio „Kovo 11-tosios aktai Konstitucijos 30-mečio kontekste“, vykusio 2022 m. kovo 10 d., organizatorius;
30. VAIČAITIS, V. A. Stažuotė Oslo universiteto Teisės fakultete 2022-11-07–2022-12-22;
31. VALANČIENĖ, D. Vedė mokymus LVAT teisėjams „Neuromokslas ir teisė: ką turėtų žinoti iš neuromokslų teisėjai?“ (2022 m. spalio 6 d., 2 val., Molėtai);
32. VALANČIENĖ, D. Vedė mokymus notarams „Sprendimų priėmimas teisėje ir streso valdymo technologijos neuromokslų kontekste“ (2022 m. vasario mėn., 3 val.);

Mokslo tyrimų organizavimas ir administravimas, narystė mokslo organizacijose:

33. MACHOVENKO, J. Lietuvos mokslo tarybos valdomos tarptautinės mokslo duomenų bazės „Lituanistika“ ekspertas;
34. VAIČAITIS, V. A. Tarptautinės teisės ir socialinės filosofijos asociacijos (*International Association for the Philosophy of Law and Social Philosophy, IVR*) Lietuvos sekcijos valdybos narys;
35. VAIČAITIS, V. A. Tarptautinės konstitucinės teisės asociacijos (*International Association of Constitutional Law, IACL*) narys;
36. VAIČAITIS, V. A., Baltijos studijų plėtros asociacijos (*Association for Advancement of Baltic Studies, AABS*) narys;
37. VAIČAITIS, V. A. Lietuvos mokslo tarybos ekspertas;
38. VAIČAITIS, V. A. Europos vietos savivaldos chartijos Nepriklausomų ekspertų grupės narys, Strasbūras, Europos Taryba (Member of the Group of Independent Experts on the European Charter of Local Self-Government) nuo 2018 m.: <[https://www.coe.int/en/web/congress/group-of-independent-experts-on-the-european-charter-of-local-self-government-gie->](https://www.coe.int/en/web/congress/group-of-independent-experts-on-the-european-charter-of-local-self-government-gie-);
39. VALANČIENĖ, D. Evoliucinės teisės analizės draugijos (*The Society for Evolutionary Analysis in Law (SEAL)*) narė;
40. VALANČIENĖ, D. Tarpdisciplininio socialinių mokslų tinklo (*Interdisciplinary Social Sciences Research Network*) narė;
41. VALANČIENĖ, D. Kembridžo neuromokslų draugijos (*The Cambridge Neuroscience Society (CamBRAIN)*) narė;

Mokslo populiarinimas:

42. MACHOVENKO, J. 2022 m. kovo–gegužės mėn. dalyvavo "Mokslo sriubos", astronomijos populiarinimo blogo „Konstanta 42“ bei portalo *technologijos.lt* organizuotame Mokslo populiarinimo rašinių konkurse (Konkurso tikslas – populiarinti mokslą, skatinti mokslu besidominčius žmones populiariai pristatyti mokslo atradimus bei ugdyti jų gebėjimus tai daryti) – įvertino 4 į Konkursą atsiustus rašto darbus;

Studijų plėtra, studentams laisvai pasiekiami mokomoji ir metodinė medžiaga:

43. MACHOVENKO, J. VU TF studentams laisvai pasiekiami susisteminta specialiai rengta vientisa rašytinė medžiaga – atnaujintas paskaitų konspektas „Teisės istorija, pirmoji vientisųjų dieninių studijų programos pakopa, bendrasis privalomasis dalykas, lietuvių kalba“, prieiga per intranetą (VU VMA): <<https://emokymai.vu.lt/>>;
44. MACHOVENKO, J. VU TF studentams laisvai pasiekiami susisteminta specialiai rengta vientisa rašytinė medžiaga – atnaujintas paskaitų konspektas „Teisės istorija, pirmoji vientisųjų sesijinių studijų programos (Teisė MAN ® studijų modelis) pakopa, bendrasis privalomasis dalykas, lietuvių kalba“, prieiga per intranetą (VU VMA): <<https://emokymai.vu.lt/>>;
45. MACHOVENKO, J. VU TF studentams laisvai pasiekiami susisteminta specialiai rengta vientisa rašytinė medžiaga – atnaujinta seminarų medžiaga „Teisės istorija, pirmoji vientisųjų dieninių studijų programos pakopa, bendrasis privalomasis dalykas, lietuvių kalba“, prieiga per intranetą (VU VMA): <<https://emokymai.vu.lt/>>;
46. MACHOVENKO, J. VU TF studentams laisvai pasiekiami susisteminta specialiai rengta vientisa rašytinė medžiaga – atnaujinta seminarų medžiaga „Teisės istorija, pirmoji vientisųjų sesijinių studijų programos (Teisė MAN ® studijų modelis) pakopa, bendrasis privalomasis dalykas, lietuvių kalba“, prieiga per intranetą (VU VMA): <<https://emokymai.vu.lt/>>;
47. MACHOVENKO, J. VU TF studentams laisvai pasiekiami susisteminta specialiai rengta vientisa rašytinė medžiaga – atnaujinta seminarų medžiaga „Europos *ius commune* Lietuvos teisinėje sistemoje, antroji vientisųjų dieninių studijų programos pakopa, privalomasis studijų šakos „Taikomoji jurisprudencija“ dalykas, lietuvių kalba“, prieiga per intranetą (VU VMA): <<https://emokymai.vu.lt/>>;

Kita (akademiniai ar profesiniai apdovanojimai, kitas akademinis pripažinimas, kita veikla):

48. MACHOVENKO, J. 2022-01-10 dalyvavo Lietuvos statistikos departamento organizuotame mokslo bendruomenės nuomonių tyrime 2021 dėl departamento teikiamos statistinės informacijos.

Prof. dr. (HP) Jevgenij Machovenko